
Udělejme to jako v Číně, radí Švejnar vysokým školám

Udělejme to jako v Číně, radí Švejnar vysokým školám

6.3.2009, rubrika: Zpravodajství, strana: 11, autor: KATEŘINA PERKNEROVÁ

Ministerstvo školství chystá zákon o terciárním vzdělání, Liška ho podmiňuje navýšením financí pro VŠ

Praha/ Bílá kniha terciárního vzdělání je minulostí, teď je na řadě příprava nového zákona. Norma, která by měla jít v červenci do vlády a koncem roku do sněmovny, má zásadně změnit terciární vzdělávání v Česku. „Vysokoškolské studium se otevřelo daleko většímu počtu mladých lidí, nyní je třeba zajistit, aby bylo stejně kvalitní jako ve vyspělých státech,“ konstatoval včera Jan Švejnar z Michiganské univerzity, který se podílí na formulaci cílů reformy. Švejnar je od roku 1983 občasným hostujícím profesorem v Číně. „Za poslední roky udělaly čínské univerzity obrovský pokrok. Země vyslala do světa tisíce studentů, ti se pak vracejí jako absolventi elitních škol, zakládají svoje týmy a vědecky pracují. Čína koncentrovala veřejné i soukromé prostředky, vybudovala laboratoře světové úrovně a nyní na své školy láká špičkové odborníky. Jejich nabídky patří k nejlukrativnějším a s čínskými studenty je radost spolupracovat,“ sdělil Švejnar Deníku.

Jde o vyšší kvalitu

Obdobnou cestou se chce vydat ministerstvo. „Cílem je zvýšení kvality vysokoškolského vzdělání, tím i mezinárodní konkurenceschopnosti absolventů,“ potvrdil ministr školství Ondřej Liška (SZ). Předložení normy přitom podmiňuje zvýšením objemu finančních prostředků ze státního rozpočtu. „Zatím do veřejných vysokých škol ročně plyne 0,6 procenta hrubého domácího produktu, my se musíme dostat na jedno procento,“ uvedl Liška. Bez toho prý žádná reforma nebude. Základem změn má být rozvrstvení VŠ na výzkumné univerzity s bakalářským, magisterským a doktorandským studiem, vysoké školy se dvěma stupni vzdělání a školy nabízející profesní vzdělání. Ty by vychovávaly bakaláře či nabízely jednoleté a dvouleté prakticky zaměřené programy. Univerzity by tak byly skutečně elitními pracovišti s významnými vědeckovýzkumnými výstupy. „Z tohoto důvodu také nepodpořím vznik nové univerzity na zelené louce ve Středočeském kraji,“ pravil Liška. Se školním zákonem nepočítá.

Akademické svobody zaručeny

Ministr si je jistý, že zákon fakultám také zaručí větší akademické svobody. Švejnar osvětlil, že v USA je autonomie univerzit postavená na absolutní svobodě studentů a profesorů za podmínky dodržování špičkové kvality. Správní rady se pak starají o chod školy a rektori či děkani jsou výkonnými manažery. Stejný model předpokládá zavést také Liška. Práce nad věcným záměrem zákona se účastní i řada rektorů vysokých škol, teoretiků a odborníků z praxe. „Jdeme zcela opačnou cestou než u neúspěšných zdravotních zákonů. Do diskuse zapojujeme širokou veřejnost a věříme, že předložíme normu, na které se shodnou rozhodující subjekty,“ dodal ministr. Podle něj tím také skončí stížnosti některých fakult a jejich akademických senátů na utajování záměrů ministerstva.